



Letní tábor Karibu

Podrobnosti o fungování tábora v letech 2001-2018

Komu je určen tento text

Tento text je především **historickým záznamem**, popisujícím objektivně fungování našeho skautského tábora během několika posledních let, aby skauti v příštích generacích mohli porovnat svůj tábor s psaným záznamem.

Je určen také **členům našeho oddílu**, které zajímají podrobnosti táborového dění a rituálů a jejich vývoj a historie. Každý nebude chtít vědět, jaké celotáborové hry jsme měli na minulých táborech nebo jak funguje protokol slavnostního nástupu, ale ti, kdo ano, zde informace najdou.

Konečně tento text slouží jako **referenční příručka** pro slavnostní rituály. Popisuje dva nejdůležitější slavnostní rituály: nástup a slibový oheň, a obsahuje texty, které se během těchto rituálů používají.

Obsah

Komu je určen tento text	1
Obsah.....	2
Skladba tábora.....	3
Nástup	3
Prohlídka stanů.....	6
Slibový oheň	6
Tresty.....	8
Tabu.....	9
Noční hlídky	10
Denní řád	11
Denní rozkaz	12
Služba	12
Rádce dne.....	13
Zdravotník.....	13
Klíšťová prohlídka	13
Koupání.....	13
Celotáborová hra.....	13
Tradiční programy	14
Pokladovka	14
Bodování.....	15
Erár	15
Indiánský tenis.....	15
Táborové stavby	15

Skladba tábora

Letní tábor proběhne buď první dva týdny v červenci nebo druhé dva týdny v červenci a je vždy čtrnáctidenní – začíná v sobotu a končí v sobotu o 14 dní později.

První sobotu účastníci přijedou buď ráno na Husovo náměstí v Sezimově Ústí, odkud jedeme na tábor vlakem společně (do Radenína 2 v roce 2015), nebo je rodiče přivezou krátce po poledni přímo na tábořiště (od Radenína 3 v roce 2016).

Během prvního týdne tábora se může konat **výlet**, při kterém celý tábor společně jde na delší cestu do civilizace. Během výletu je často možnost nakoupit si pochutiny v obchodě.

V neděli (8. den tábora) se koná **návštěvní den**, kdy po obědě přijedou rodiče účastníků a stráví s nimi odpoledne nebo je dokonce na odpoledne odvezou domů a pak večer vrátí.

Poslední dny tábora (středa, čtvrtek a pátek – 12., 13. a 14. den) se koná **pokladovka**, která může být jednodenní, dvoudenní nebo třídní. Nejčastěji je dvoudenní. Pokladovka je dlouhý pochod, kde účastníci tábora jdou sami po šifrovaných zprávách, po družinách nebo všichni pohromadě, dokud je zpráva nezavedou zpět do tábora.

V pátek večer 14. den je **slibový oheň**, poslední táborový program, u kterého se vyhodnocuje bodování, předávají odborky a skládají skautské sliby. Ke slibovému ohni jsou pozváni i hosté, obzvl. bývalí členové oddílu.

V sobotu dopoledne 15. den se uklízí tábor a rodiče účastníků postupně přijíždějí a děti si odvázejí domů.

Nástup

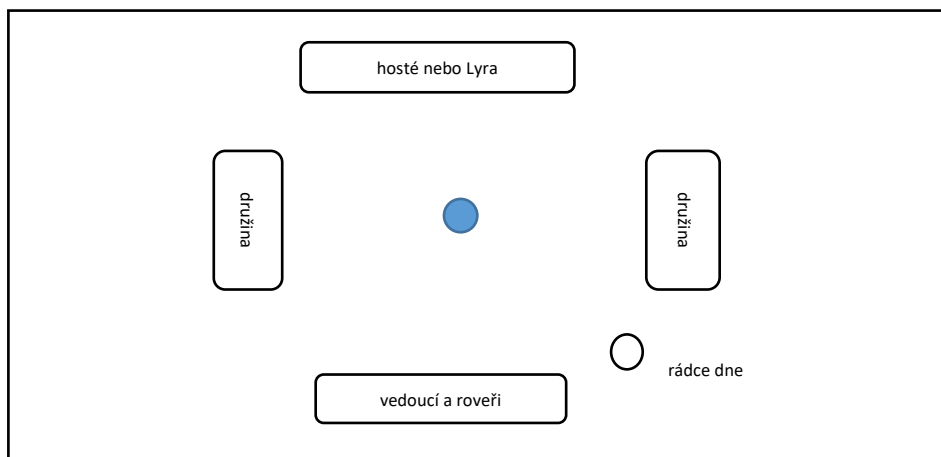
Jsou dva druhy nástupů: běžný nástup (kdy vedoucí zapíská na píšťalku -. (N), zvolá nástup, a očekává, že se k němu do 7 vteřin seběhnou všichni účastníci tábora) a **slavnostní nástup**. Ten probíhá každé ráno a každý večer (kromě prvního a posledního dne).

Slavnostní nástup svolává vždy *rádce dne*, který nejprve zapíská na skautskou píšťalku .-- (P) a zvolá „příprava na nástup“. To znamená, že by se každý měl převléct do kroje a zůstat poblíž náměstíčka, protože nástup bude následovat asi za pět minut.

Slavnostní oblečení: Kromě kroje musí mít každý krátké jednobarevné kalhoty, nejlépe v barvě podobné barvě kroje (béžová). Kroj je zakasaný. Skautský šátek je nad límečkem a je svázan turbánkem nebo uzlem dobrého skutku („dobráčkem“). Každý nosí ponožky a pevné boty. Kdo nemá skautský kroj, použije skautské tričko se skautským znakem (to má vykasané). Žádná pokrývka hlavy. Kdo není členem našeho oddílu, může mít jiné zvyky (např. členky Lyry nenosí kroj zakasaný, mají šátek pod límečkem...).

Rádce dne určí **vlajkovou četou („vlajkovku“)**: ta sestává ze **státní vlajkovky** (která má čtyři členy), a nositele oddílové vlajky a družinových vlajek, celkem tedy 7 lidí. Družinovou vlajku nosí vždy člen dané družiny, oddílovou vlajku nosí rover nebo činovník Karibu. Vůdce oddílu ani rádce dne nikdy ve vlajkovce nejsou.

Když je vše připraveno, rádce zapíská -, zvolá „nástup“ a počítá od jedné do sedmi. Tábor se během této doby seskupí na náměstíčku kolem stožáru v této formaci:



Rádce každé táborové družiny stojí nejbližší k vedoucím a roverům.

Pak nástup probíhá následovně. Fráze v hranatých závorkách jsou volitelné. Při pozoru všichni stojí v pozoru, při pohovu stále stojí na místě, ale mohou zvolit jiný postoj nohou, podrbat se na štípancích apod.

- **Rádce dne (RD):** [Tábore,] pozor!
- **RD** (přijde k vůdci oddílu): Bratře vůdče, tábor je připraven/nastoupen k slavnostnímu vztyčení/spuštění vlajky.
- **Vůdce oddílu:** Děkuji, velte [slavnostní] vztyčení/spuštění vlajky.
- **RD:** Vlajková četa, ke stožáru pochodem vchod.
- Ráno:
 - Státní vlajkovka jde ke stožáru.
 - **RD** (až vlajka projde mezi družinami a je uprostřed náměstíčka): Vlajce hled'.
 - **RD** (až vlajková četa stojí u stožáru): Vlajku vztyč'.
 - Junácká hymna při vztyčení vlajky.
 - **RD:** Vlajková četa odchod a na místa.
 - Státní vlajkovka se zařadí na svá místa. Až se všichni zařadí, všichni nositelé dalších vlajek jdou ke stožáru najednou a umístí oddílovou a družinové vlajky a zařadí se na místa.
- Večer:
 - Nositelé nestátních vlajek jdou ke stožáru najednou, vyjmou oddílovou a družinové vlajky a zařadí se na místa. Pak jde státní vlajkovka ke stožáru.
 - **RD** (až vlajka projde mezi družinami a je uprostřed náměstíčka): Vlajce hled'.
 - **RD** (až vlajková četa stojí u stožáru): Vlajku spusť'.
 - Při spuštění vlajky se zpívá junácká hymna, pokud je tábor čistě Karibu, nebo skautská večerka, pokud je tábor spojen s Lyrou.
 - **RD:** Vlajková četa odchod.
 - Státní vlajkovka odejde i s vlajkou a na okraji náměstíčka ji složí a velitel státní vlajkovky ji položí do některého stanu.
 - **RD:** Vlajková četa na místa.
 - Státní vlajkovka se zařadí na svá místa zezadu.
- **RD:** Pohov.
- **RD:** [Tábore,] pozor!
- **Vůdce oddílu:** Zatínám/vyjímám sekeru práce a tím zahajuji/ukončuji dnešní pracovní den.
- **RD:** Pohov.

- Ráno:
 - **RD:** [Tábore,] pozor!
 - **Vůdce oddílu:** Denní rozkaz č. X ze dne DD. MM. RRRR!
 - **RD:** Pohov.
 - Nyní vůdce oddílu čte denní rozkaz.
- Proběhne hlavní část nástupu. Během této části se často zdravotník tábora ptá „Zdravotní problémy?“ a kdo má nějaký zdravotní problém, tak se přihlásí. Proběhne vyhodnocení her, předání odměn, nařízení trestů a další věci. Když už nikdo nechce nic říct, pokyne vůdce oddílu rádcí dne, aby ukončil nástup.
- **RD:** [Tábore,] pozor!
- Každé ráno (a večer jen těsně před slibovým ohněm) rádcí dne vyvolá oddílový pokřik.
 - Pokud je rádcí dne člen Karibu, zvolá, „**Sedmičko, hip!**“ a oddíl odpoví zbytkem pokřiku: „hurá! Sedmá Sojčák Tábor volá, příroda je naše škola, zdar, zdar, zdar!“. Pokud je tábor spojený s Lyrou, pokračuje svým pokřikem Lyra: „Smůla nikdy nezdolá, dívčí šestku z Tábora!“
 - Pokud je rádcí dne členka Lyry, pořadí pokřiků je obráceně, a pokřik Sedmičky začíná vůdce oddílu.
- **RD:** Rozchod!
 - Pokud má proběhnout prohlídka stanů, většinou každé ráno, řekne rádcí dne místo toho „**Ke stanům rozchod!**“, což značí, že nikdo nemá vstupovat dovnitř stanů.
 - Pokud jde o nástup těsně před slibákem, řekne místo toho „**Ke slibovému ohni rozchod!**“

Junáckou hymnu začíná zpívat vůdce oddílu. Skautskou večerku začíná zpívat vůdce oddílu nebo vedoucí Lyry. Vlajková četa je stejná ráno jako večer, pokud je to možné. Když rádcí dne žádá vůdce oddílu o povolení k nástupu, oba dva se zdraví skautským pozdravem.

Junácká hymna zní:

“Junáci, vzhůru, volá den!
Luh květem kývá orosen,
sluníčko blankytem pílí,
před námi pouť vede k cíli!
Junáci vzhůru, volá den!
Junáci vzhůru, volá den.

Junáci, vzhůru, volá den!
Buď připraven, buď připraven!
K obraně dobra a krásy,
dožiješ vlasti své spásy.
Junáci, vzhůru, volá den,
buď připraven, buď připraven.”

Skautská večerka zní:

“Zapad’ den, slunka svít
vymizel z údolí, z temen hor.
Odpočiň, každý kdos boží tvor.”

Druhá sloka skautské večerky se zpívá beze slov, jen broukáním “hm hm hm”.

Pokud je vůdce oddílu nepřítomen, zastoupí ho zástupce vůdce oddílu nebo zástupce vedoucího tábora. Pokud je vůdce oddílu rádcem dne, tak funkci rádcí dne během nástupu bude mít jiný rover.

Prohlídka stanů

Každý den po ranním nástupu proběhne prohlídka stanů. Během prohlídky stanů nesmí účastníci tábora do stanů a zvolení vedoucí obchází stany jeden po druhém a přidělují jim body podle toho, jak mají uklizeny. Stany tradičně prohlídají nejmladší (nejnovější) vedoucí.

Maximum bodů, které dostane dobře uklizený a pěkně vypadající stan, je 10 bodů (ty se přičtou do bodování oběma obyvatelům). Minimum je 0 bodů. Body se většinou přidělují tak, že vedoucí nejprve určí počet bodů za „celkový dojem“ a pak odečítají body za prohřešky, které najdou, jako například papírky od bonbónů na zemi.

Pokud je počet bodů příliš nízký (například 3 a méně), vedoucí může určit, že ve stanu proběhne letecký den („letečák“). V takovém případě vedoucí vyházi všechny věci ze stanu ven (z toho, že věci „letí“ ven, vzniklo označení letečák) a obyvatelé stanu si je musí všechny srovnat zpátky do stanu. Letečák je potupný trest, ale jako vedlejší efekt donutí obyvatele si uklidit (protože budou mít čas na srovnání věcí zpět do stanu).

Prohlídka stanů probíhá občas i náhodně i jindy, než po ranním nástupu – nejčastěji po večerním nástupu, ale dá se svolat i např. během poledního klidu nebo zatímco jsou účastníci tábora pryč na výletě. Heslo zní „prohlídka stanů může proběhnout kdykoliv během dne“, které se postupem času na táborech proměnilo na „prohlídka stanů může proběhnout kdykoliv během dne (i noci)“ a pak na „prohlídka stanů může proběhnout kdykoliv během dne i noci i během vaší nepřítomnosti“ až (v roce 2018) na „prohlídka stanů může proběhnout kdykoliv během dne, noci i během vaší nepřítomnosti, duševní i fyzické“.

Slibový oheň

Slibový oheň se koná předposlední den tábora hned po večerním nástupu. Je to slavnostní oheň a sedí se kolem něj v krojích.

Slibový oheň má obvykle následující program:

- Slavnostní zapálení
- Minuta ticha
- Písnička *Jednou budem' dál*
- V libovolném pořadí:
 - Vyhodnocení bodování
 - Předání odborek
 - Předání skautských šátků nebo roverských šňůrek
 - Rituál třech orlích per
 - Slovo hostů
- Skautský slib
- Otevření táborového kruhu
- Písnička *Hvězdičky, dobrou noc*

Slavnostní zapálení provádí čtyři účastníci tábora: vlče nebo světluška, skaut nebo skautka, rover nebo rangers a činovník (rádce nebo dospělý člen oddílu). Být vybrán jako zapalující je čest, kterou přiděluje vůdce oddílu jako odměnu schopným vlčatům a skautům, a roverům nebo činovníkům, kteří se nejvíce zasloužili v uplynulém roce. Přitom se snaží volit tak, aby nevybíral stále stejné zapalující rok za rokem.

Zapálení začne tak, že vůdce oddílu zvolá „Volám oheň“. Pak všichni čtyři zapalující vloží své fagule (louče/pochodně) do pomocného ohníčku, který už byl zapálen předtím.

Pak, držíce fagule vpravo od sebe, všichni vkročí do táborového kruhu kolmo ze severní strany, a po směru hodinových ručiček obejdou celý táborový kruh a pak jde každý dál, dokud neskončí na své pozici. Jako první jde zapalující ze západu, pak z jihu, pak z východu, pak ze severu; a tedy zapalující ze západu ujde v kruhu největší vzdálenost (1¼ kruhu) a zapalující ze severu nejmenší (1 kruh). Všichni dojdou na své místo ve stejnou chvíli.

Pak po řadě každý řekne svoji zapalovací formuli a vloží svou faguli do ohně. Zapalující formule jsou:

- Zapalují oheň ze strany severní, oheň síly, jehož zákony jsou: buď odvážný, mlčenlivý a poslouchej!
- Zapalují oheň ze strany jižní, oheň krásy, jehož zákony jsou: buď čistý, silný a ochraňuj přírodu!
- Zapalují oheň ze strany východní, oheň pravdy, jehož zákony jsou: buď poctivý, skromný a mluv pravdu!
- Zapalují oheň ze strany západní, oheň lásky, jehož zákony jsou: buď laskavý, odvážný a buď rád na světě!

Není pevně určeno, kdo bude na jakém místě, nebo kdo bude mluvit v jakém pořadí. Na táboře v Dlouhé Lhotě 2018 jsme mluvili v pořadí západ, jih, východ, sever a na západě bylo vlče, na jihu skautka, na východě rangers a na severu činovník.

Když všichni zapálí, vyjdou z kruhu ven, opět přes sever, tak, že jdou proti směru hodinových ručiček. Západ vyjde první, po ¼ kruhu, a sever poslední (ujde celý kruh).

Pak vůdce oddílu vezme kámen připravený vedle táborového kruhu, zvedne ho, zvolá „uzavírám táborový kruh a od této chvíle do něj smí vstoupit jen ohnivce (*jméno ohnivce*)“ a vloží ho do kruhu. Pak se zpívá písnička „Červená se line záře“ a tím je zahájení ukončeno.

V písničce „Červená se line záře“ se zpívá dvě a půl sloky, každá sloka je tišší než ta předchozí:

*Červená se line záře, červená se line záře, oheň, oheň, hřeje ruce, barví tváře, hřeje ruce, barví tváře.
Červená se line záře, červená se line záře, oheň, oheň, hřeje ruce, barví tváře, hřeje ruce, barví tváře.
Červená se line záře, červená se line záře.*

Rituál slibu začne tak, že vůdce prohlásí, že nyní se bude skládat slib. Vedoucí a bývalí vedoucí Karibu drží slibové artefakty: dva drží státní vlajku, na kterou se koná první část slibu; dva drží starou oddílovou vlajku, na kterou se koná druhá část slibu; a jeden drží Základy junáctví, na které se koná třetí část slibu. Vlčata slibují jen na státní vlajku a na oddílovou vlajku.

Pak rádce družiny slibujícího přijde k vůdci (slibující jde za ním), pozdraví ho jako na nástupu a prohlásí „Bratře vůdče, přivádím bratra (přezdívkou slibujícího), aby složil/který chce složit svůj skautský/vlčácký slib.“ Na to vůdce odpoví „Děkuji, nechť bratr (přezdívkou slibujícího) složí svůj skautský/vlčácký slib.“

Pak slibující přijde ke státní vlajce, napnutou rukou se skautským (nebo vlčáckým) pozdravem namíří doprostřed vlajky a řekne první část slibu. Pak přejde k druhému artefaktu pro druhou část slibu, a pokud je to skaut, tak ještě jednou potřetí. Nakonec přijde k vůdci, který mu předá slibový odznak.

Části slibu vlčat jsou:

1. Slibuji, že se vynasnažím být poslušným vlčetem své smečky, se kterou budu hledat nejvyšší Pravdu a Lásku;
2. Že každý den vykonám dobrý skutek.

Části skautského slibu jsou:

1. Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe, sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce, věrně v každé době,
2. Plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
3. Duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním.

Po dokončení posledního slibu u ohně se zpívají dvě sloky junácké hymny.

Pak vůdce přijde k táborovému kruhu, zvedne z něj kámen a prohlásí "Otevírám táborový kruh volné zábavě." nebo podobnou větu. Pak může oheň ještě chvíli pokračovat, až nakonec všichni povstanou a sevrou se v "gilwelský kruh přátelství", kde každý zkříží ruce a podá je skautovi nalevo a napravo. Každý tedy levou ruku podá pravé ruce skauta napravo a pravou ruku levé ruce skauta nalevo. Pak se zpívá písnička "Hvězdičky, dobrou noc" a přitom se každý lehce kývá ze strany na stranu. Písnička zní:

"[: Hvězdičky, dobrou noc,
já už jdu spát. :]

[: Vy za mě hlídejte, hlídejte,
ublížit nedejte, nedejte,
panence mé milé,
kterou mám rád. :]

[: Stříbrný měsíčku
na nebíčku :]

[: Dej za mě mé milé, mé milé,
panence rozmilé, rozmilé,
dej sladkou hubičku
na dobrou noc. :]

Pak slibující mohou zůstat spát pod širákem u dohasínajícího slibového ohně až do rána, což většinou udělají, pokud neprší. To je speciální výsada slibujících, které říkáme "čestná hlídka slibujících" (protože slibující jakoby hlídají oheň). Kdo tento slibový oheň nesliboval, nesmí u něj spát, ale vůdce mu může povolit spát pod širákem dál od táborového kruhu, např. za stanem.

Tresty

Na táboře vedoucí udělují tresty účastníkům a vůdce oddílu sobě a ostatním vedoucím za prohřešky proti táborovému řádu a špatné chování. Je mnoho různých trestů, ale některé z nich se opakují na táborech znovu a znovu:

Klikování

Standardní trest za sprosté slovo nebo nadávku je 10 kliků. Kliky se také udělují za zpoždění při zvolání nástupu. Někdy se dají převést na dřepy nebo kolečka kolem tábora.

Klikování je v kultuře oddílu dlouho: „kliky pro radost“ (tj. ne za trest) občas účastníci tábora dělají na rozcvíčkách nebo jen tak z ničeho nic. Občas také někteří po 10 povinných udělají ještě jeden „klik pro vůdce“ jako vyjádření úcty.

Kolečka kolem tábora

Za některé prohřešky se udělují kolečka kolem tábora, např. „dej si 2 kolečka kolem tábora,“ což znamená oběhnout tábor vně všech táborových staveb dvakrát.

Běh do Ratajů

Velmi silným trestem je dlouhý běh. Název „běh do Ratajů“ pochází z táborů v Ratajích v letech 2007 a 2008, kde tento běh (do Ratajů a zpátky z tábořiště je to 2,5 km) probíhal často. V Dlouhé Lhotě 2018 měl ekvivalentní běh vzdálenost 2,8 km. Běh do Ratajů je hromadný: všichni, kteří ho mají za trest, běží společně s vedoucím (vedoucí ho má buď také za trest nebo je dobrovolník).

Běh do Ratajů se používá výlučně po večerním nástupu, a ne příliš často, protože zabere hodně času.

Černá bedna (od tohoto trestu se upustilo)

Černá bedna je neprůhledná skříňka, do které se vhazují jména hříšníků. Jako trest může vedoucí uložit účastníkovi tábora, aby napsal na papírek své jméno a vhodil ho do černé bedny. Pak, klidně o několik dnů později, když je třeba vykonat těžkou nebo nepříjemnou práci, vytáhne vedoucí z černé bedny náhodně papírek a kdo je na něm napsán, ten má práci vykonat.

Práci může být například mytí nádobí nebo sběr dřeva. Lístečky, které v bedně zbydou na konci tábora, se zahodí.

Černou bednu od tábora v roce 2017 nepoužíváme, protože – kromě dalších nevýhod černé bedny – mi trest černou bednou přijde příliš náhodný. Také jsme nikdy neměli pravidla pro to, který prohřešek vyústí v 10 kliků a který v černou bednu, což ještě víc způsobilo, že trest černou bednou závisel na libovůli vedoucího.

Poprava (od tohoto trestu se upustilo)

Poprava bývala nejpřísnějším opakovaným trestem na našich táborech. Její podoba může být různá, ale vždy se jedná o fyzický potupný trest, kdy se trestané dítě před celým táborem dostane do vody.

Ve své nejkruťější podobě, zhruba v letech 2000 až 2010, se nastoupil celý tábor a za mocného volání slov „poprava“ a bušení do ešusů byl trestaný kluk odveden k vodě, kde vedoucí prohlásil, jakou zavrženíhodnou věc kluk provedl, pak se ho vedoucí chopili a vrhli ho do potoka nebo rybníka.

Postupem času se poprava zmírnila a přestalo se házet do vody, a místo toho se házela voda na děti, což je mnohem méně nebezpečné. Někdy se lila voda z hrnce na dítě shora (někdy dítě stálo, někdy leželo), někdy dítě muselo pojmout vodu do úst, lehnout si a vyprsknout ji nahoru, aby se tak samo polilo, někdy se dítě dalo pod pumpu a voda se na něj pumpovala z ní, někdy se voda lila přímo do oblečení dítěte, rukávem nebo otvorem na hlavu. Poprava probíhala vždy v oblečení, ale nikoliv v kroji. Místo vody se někdy používalo bahno.

Popravu od tábora v roce 2017 nepoužíváme, protože je to fyzický, náhodně udělovaný a potupný trest, nepřiměřený většině prohřešků, za které jsme ji udíleli, který je navíc velmi strašidelný pro malé děti.

Tabu

„Tabu“ je přejatý pojem, který na našich táborech označuje zakázaný prostor. Jako „tabu“ jsou označené stany vedoucích, stany s materiálem, zdravotka, izolačka, kuchyně, stožár a vlajkoviště a táborový kruh. Slovo „tabu“ ovšem používáme čím dál méně a místo toho jen říkáme, že „do těchto míst nesmíte bez povolení chodit“.

Noční hlídky

V noci tábor hlídá noční hlídka.

Noční hlídka má tři funkce: hlídá zdravotní a bezpečnostní problémy v noci, budí lidi druhý den ráno a hlavně chrání tábor před přepady.

Hlídka funguje každou noc, s těmito výjimkami:

- Během první noci tábora se některé tábory nehlídá.
- Poslední noc tábora je většinou místo noční hlídky "čestná hlídka slibujících", což znamená, že nikdo nehlídá.
- Když děti nejsou v táboře (např. proto, že spí mimo tábor kvůli programu), tak se nehlídá.

Hlídá se většinou od půlnoci až do 6.00, kdy hlídka budí službu, která začne připravovat snídani a uklízet kuchyni. První hlídku budí vedoucí. Před rokem 2010 se občas hlídalo již od 23.00.

V noci hlídá skupina hlídkujících, která si může mezi sebou sama rozdělit, kdo bude hlídat kdy. Skupiny určuje vedení: jedná se buď o táborové družiny nebo speciální uskupení pouze pro hlídky. Starší skauti musí hlídat obtížnější hlídky a nováčci a mladší vlčata musí hlídat jednodušší hlídky. Nejtěžší hlídky jsou od 1.00 do 3.00, tzv. "krizové hodiny (krizovky)", během nichž je největší tma a nejvyšší šance, že přijde přepad. Nejjednodušší hlídky jsou od 4.00 do 6.00.

Hlídky se plánují tak, aby každé dítě hlídalo jednu hodinu jednou za tři dny. Pokud by nebylo dost dětí, hlídky se doplní vedoucími. Na každou noc je tak vždy naplánováno 6 hlídajících.

Hlídající se někdy dohodnou, že budou hlídat "spolu", nejčastěji tak, že se 2 hlídající dohodnou, že budou společně hlídat dvě hodiny.

Hlídka u sebe má baterku a píšťalku.

Povinnosti noční hlídky

Od roku 2012 používáme tyto instrukce jako povinnosti noční hlídky:

1. Hlídka nastupuje do služby podle potřeby oddílu, končí vždy v 6.00 ráno.
2. Hlídající si společně zajistí rozpis hlídek, který bude celou noc viset na nástěnce.
3. Zaspání hlídky nebo opuštění služby se trestá!

Hlídka:

- střeží celý prostor tábořiště, nesmí být ve stanu
- má u sebe píšťalku, hodinky a baterku
- zbytečně nesvítil baterkou a neupozorňuje na sebe
- nesmí sedět nebo ležet
- při zjištění podezřelé osoby vzbudí rádce dne, případně vůdce oddílu
- při bezprostředním ohrožení píská na píšťalku nebo volá o pomoc
- pokud zjistí, že má někdo zdravotní problémy, ihned vzbudí a informuje zdravotníka
- smí jít spát až tehdy, kdy nastupující člen hlídky vyjde ze svého stanu
- budí nově nastupujícího člena hlídky 5 minut předem (ne dříve)
- je řádně oblečena – pevné boty, teplé oblečení, v případě deště má pláštěnku

Přepady

Hlavním úkolem hlídky je chránit tábor proti přepadu.

Přepady jsou výpravy skautů a skautek z jiných oddílů, které se předem nahlásí vůdci oddílu, ale hlídka o nich neví. Přepad pak přijde v noci mezi půlnocí a šestou hodinou ráno a pokusí se ukrást věci z tábora a odnést si je; nebo přijít co nejbližší středu náměstíčka a zanechat tam signál, např. kus papíru se svým podpisem. Tradičně nejceněnější je „špalek práce“ uprostřed náměstíčka. Pokud se přepadu podaří ho odnést, je to většinou velmi úspěšný přepad.

Když hlídka spatří přepad, spustí poplach (křikem a pískáním na píšťalku). Všichni účastníci tábora se tak vzbudí a jdou chytat přepad. Přepad nemá jasně stanovená pravidla: některé přepady považují pouhé plácnutí nebo dotek za chycení; některé vyžadují pevné držení a některé přepady agresivně zápasí, dokud je nezalehne na zemi několik roverů. V každém případě, jakmile je člen přepadu chycen nebo se vzdá, je odveden do tábora a přepadu už nepomáhá. Nakonec je přepad pochyťán a odejde na zbytek noci z tábora.

Druhý den ráno, ať byl přepad úspěšný nebo ne, tak přijde na ranní nástup, kde proběhne vyjednávání: podle toho, jak byl přepad úspěšný a jak dopadne vyjednávání, může přepad dostat trest (např. že musí umýt naše nádoby nebo nanosít pro nás nové dřevo z lesa) nebo může tábor dostat trest (např. že musí nasbírat borůvky pro přepad). Během vyjednávání také přepad vrátí ukradené věci oddílu a oddíl vrátí věci, které ukradl přepadu, pokud nějaké ukradl.

Denní řád

Skladba dne je většinou následující:

- 6:00 Hlídka budí službu v kuchyni
- 7:30 Budíček
Rozcvička
Ranní hygiena (kdo chce, tak až po snídani)
- 8:00 Snídaně
- 8:30 Ranní nástup
Prohlídka stanů
- 9:00 Dopolední program
- 12:00 Oběd
Polední klid (osobní volno)
- 13:30 Odpolední program (1)
- 16:00 Svačina
- 16:30 Odpolední program (2)
- 19:00 Večeře
- 19:45 Večerní nástup
- 20:00 Večerní program
- 21:45 Večerní hygiena a příprava na spaní
- 22:00 Večerka

Dříve (zhruba do roku 2010) býval budíček již v 7:00. Součástí dopoledního programu je většinu dní **akademie**, půlhodinová až 45minutová přednáška nebo vzdělávací aktivita, např. učící uzlování, šifrování nebo vyhledávání informací. Akademie bývají rozdělené na poloviny, zvlášť pro vlčata a zvlášť pro skauty. Většinou jsou za den dvoje akademie, buď obě hned po ranním nástupu, nebo jedna po ranním nástupu a jedna po svačině.

Denní rozkaz

Denní rozkaz je rozpis čtený každý den na ranním nástupu, který pak zbytek dne visí na nástěnce. Je v něm napsáno, co se tento den bude dělat: jaké budou akademie, dopolední program, odpolední program a jaký bude večerní program. Některé programy jsou tajné (obzvl. noční hry) a na denním rozkaze buď vůbec nejsou nebo jsou tam popsány nesrozumitelně tak, že nikdo nedokáže zjistit, jaký program bude.

Na denní rozkaz se také píše jídelníček: co bude k snídani, obědu, svačině a večeři. Někdy je na denním rozkaze skutečný jídelníček, ale mnohem častěji je na něm jídelníček smyšlený (např. že k obědu bude "vzduch maštěný větrem") nebo zamaskovaný vtipy (např. že místo "chleba se sýrem" je napsáno "kráva na mouce").

Na denním rozkazu se také píše, kdo hlídá danou noc a kdo přebírá po obědě službu (viz dále). Denní rozkaz podepisuje vůdce oddílu a rádce dne a dávají tím najevo, že s ním souhlasí. Denní rozkazy se píšou na radě vedoucích den předem po večerce. Dokud není sepsán denní rozkaz a není na něm podpis rádce dne, nemůže rada skončit.

Služba

Táborová služba (také zvaná "směna") jsou vždy dvě děti, většinou jeden skaut a jedno vlče, které pomáhají v kuchyni. Do služby "nastupují" na konci poledního klidu a předávají službu dál druhý den, jakmile dokončí úklid po obědě.

Služba se většinou účastní celého táborového programu. Jen pokud je na táboře hodně dětí a v kuchyni hodně práce je služba z programu vyjmuta a místo toho pomáhá v kuchyni. Většinu práce služba udělá během poledního a večerního klidu a před budíčkem.

Za tábor má každý službu průměrně dvakrát až třikrát.

Od roku 2012 používáme přibližně tyto instrukce jako povinnosti služby:

1. Nová služba nastupuje po poledním klidu po předání služby.
2. Do služby nastupuje celá skupina, která je určena v denním rozkazu a její vedoucí přebírá kuchyň a přilehlé prostory.
3. Dokud není služba řádně předána, pokračuje v plnění úkolů stará služba.
4. Služba dodržuje denní řád a dbá na včasnou přípravu jídla.
5. Každý člen služby si před prací s potravinami pořádně umyje ruce mýdlem.
6. Služba nastupuje k jídlu jako poslední.
7. Služba vstává v 6:00 a dbá na noční klid ostatních. Služba nekřičí před budíčkem.
8. Služba nemusí na nástup v krojích, má-li povinnosti v táborové kuchyni.
9. Služba se zapojuje do normálního programu tábora, má-li splněné všechny povinnosti.
10. Služba zajišťuje dostatek vody na mytí rukou před každým jídlem a po něm, dostatek vody ráno a večer na čištění zubů, a dostatek vody na latríně.
11. Po každém jídle služba nachystá dostatek vody na mytí nádobí.
12. Služba zajišťuje, aby všichni členové tábora měli v jídelně vždy k dispozici dostatek pití.
13. Služba dbá na důsledné třídění odpadu.
14. Služba se také označuje jako *směna*.
15. Na signál . . . (S) služba přiběhne do kuchyně nebo k vedoucímu, který signál dal.

Rádce dne

Rádce dne je vedoucí, který je zodpovědný za program daného dne. Rádce je vybrán na večerní radě den předem.

Rádce dne:

- Vede ranní a večerní slavnostní nástup;
- Zajišťuje, aby účastníci tábora měli vždy co dělat
- Zajišťuje, aby všichni naplánovaný program proběhl podle plánu
- Improvizuje, když se stanou neočekávané situace (např. program vypadne, přetáhne svůj čas apod.)

Rádce dne je velmi důležitá funkce. Je to právě rádce dne, kdo způsobuje, že se každý den něco děje.

Odpovědnosti rádce dne se v průběhu času vyvíjely: dříve měl také jako svou zodpovědnost přebírat kuchyni po předcházející službě, nebo dokonce pomáhat v kuchyni (toto také někdy dělal "kuchař dne", ovšem dnes máme vedoucí, kteří jsou v kuchyni dlouhodobě). Na některých táborech rádce dne nosil celý den skautský šátek, aby nezapomínal na svou funkci.

Zdravotník

Táborový zdravotník řeší zdravotní problémy: hygienu, nemoci a úrazy. Pokud je třeba s úrazem nebo jinými symptomy jet do nemocnice, jede s účastníkem tábora zdravotník.

Zdravotník se na každém nástupu ptá, zda někdo má zdravotní problémy, a pokud ano, po nástupu je vyřeší.

Klíšťová prohlídka

Klíšťová prohlídka probíhá jednou za jeden až tři dny, podle toho, kolik klíšťat se v lese vyskytuje. Během klíšťové prohlídky si každý prohlédne své tělo, jestli do něj není zakousnuté klíště a požádá někoho jiného, aby se mu podíval na záda a zadní část nohou, jestli v nich není klíště. Klíšťata pak odstraňuje zdravotník.

Vedoucí si často klíšťata odstraňují samostatně (ale nemusí), děti ovšem nesmějí.

Koupání

Podle počasí se na táboře chodíme koupat jednou za den až jednou za tři. Před koupáním se píská P a volá "příprava na koupání," což je 5 minut času na převlečení do plavek. Poté je "nástup na koupání" a děti spolu s dozorujícími vedoucími odchází k vodě.

Celotáborová hra

Každý tábor má jedno "téma", tzv. "celotáborovou hru". Také ji občas říkáme "etapová hra". Celotáborová hra je příběh, fiktivní svět a pomocná pravidla, která provází celý tábor. Celotáborové hry v posledních letech byly Harry Potter (2004), Hobit (2005), Hvězdná brána (2006), indiáni (2007), fantasy (2008), postapokalyptický svět (2009), mafie (2010), Řekové (2011), říční pěchota (2012), Hvězdné války (2013), piráti (2014), samurajové (2015), Artušovi rytíři (2016), Cesta do středu Země (2017) a znovu indiáni (2018).

Mnoho z her, které hrajeme na táboře, jsou “etapy”, tedy součástí celotáborové hry, zasazené do příběhu. V roce 2014 (etapová hra “piráti”) tak etapou byla například hra “poklad na rozbouraném moři”, “stavění voru” nebo “hledání ztracené mapy”. Ne všechny hry jsou zasazené do příběhu etapové hry.

Celotáborová hra většinou začne první den večer úvodní scénkou, sehranou vedoucími, na jejímž konci jsou děti rozděleny do táborových družin. Většinou končí nalezením pokladu na konci pokladovky, kterému někdy předchází závěrečná bitva nebo jiná závěrečná hra.

Celotáborová hra s sebou často přinese “nástěnkové hry” nebo jiné věci okolo. Například jednotlivci mohou získávat kartičky hodnotí, plnit vedlejší úkoly ve svém volném čase nebo dostávat karty do sběratelské karetní hry. Nebo družiny mohou vydělávat peníze, stavět svoji základnu nebo zkoumat technologie. Většina těchto družinových aktivit se projevuje na herní nástěnce vyvěšené v kuchyni.

Tradiční programy

Některé programy se opakují na každém táboře:

- **Městečko vlkodlaků** (poprvé na výpravě Chvalov 2014, poprvé na táboře Radenín 2014): Hra podobné Městečku Palermu, Vlkodlakům ze Salému nebo Mafii. Každý účastník má nějakou schopnost nebo je vlkodlakem a snaží se přežít až do konce hry.
- **Krčma** (alespoň od roku 2008, pravděpodobně již dříve): V kuchyni je u každého vedoucího nějaká hra. Děti mohou přicházet k vedoucím, zahrát u nich hru a pokud vyhrají, dostanou peníze. U většiny her musí dítě nejprve nějaké peníze vsadit. Za peníze pak děti mohou kupovat sladkosti a další pochutiny.
- **Čajovna** (od roku 2014): Na zemi v kuchyni se rozprostřou cely a účastníci tábora na nich mohou sedět a povídat si. Kromě toho si mohou objednávat a pít různé čaje, jíst sušenky a hrát deskové hry.
- **Partička** (od roku 2012): Vedoucí, nebo i děti, improvizují divadlo podle připravených her moderátora.
- **Pokladovka** (alespoň od roku 2000, pravděpodobně mnohem dříve, možná od samého začátku): Viz dále.

Pokladovka

Děti, po družinách nebo všechny dohromady, vyjdou na pochod po zašifrovaných zprávách.

Každá zašifrovaná zpráva je pošle k další, až se nakonec vrátí do tábora. Pokladovka může být jednodenní, dvoudenní nebo trojdenní.

Dříve (zhruba do roku 2008) si děti nosily spacáky a karimatky s sebou a určovaly samy, kde budou přespávat. Nyní je vozí vedoucí a vedoucí také určují místo přespání. Dříve družiny spaly samostatně, nyní všechny děti spí pohromadě (byť bez vedoucích). Během přespání děti často vedou vlastní nástup, nebo alespoň parodii nástupu.

Pokladovka je někdy krácena nebo naopak prodloužena, pokud děti jdou příliš pomalu nebo příliš rychle. Dříve byla komunikace mezi dětmi a vedoucími minimální, nyní se přes telefon s dětmi mluví přiměřeně často. Někdy se od dětí vyžaduje, aby hlásily každý přechod od zprávy ke zprávě pomocí SMS.

Na konci pokladovky je někdy závěrečná bitva nebo jiná závěrečná hra, během níž se děti dostanou k mapě nebo indiciím k pokladu, který mohou najít. Poklad obsahuje sladkosti a jiné pochutiny, někdy

pro všechny dohromady, někdy rozdělené podle táborových družin, někdy má každá táborová družina vlastní poklad.

Bodování

Na táboře probíhá bodování jednotlivců a bodování družin, obě jsou oddělené od celoročního bodování.

Bodování jednotlivců zahrnuje bodování stanů, body z her a akademií a bonusové body.

Bodování táborových družin zahrnuje jen body z her, kde se soutěží po družinách. Táborové družiny jsou jiné než celoroční. Jsou věkově smíšené, vede je starší skaut (ale ne vedoucí). Družiny jsou postavené tak, aby byly zhruba stejně silné a mohly proti sobě soupeřit ve hrách. Na táboře máme vždy dvě až tři družiny.

Erár

Slovo **erár** znamená dvě věci:

1. Věci, které patří oddílu, se označují jako “erární”, obzvl. oddílové hrnečky a příbory, které půjčujeme návštěvám.
2. Věci, které vedoucí najdou na zemi, v kuchyni a jinde, se čas od času seberou a označí za “erár”. To znamená, že na následujícím nástupu se rozdají vlastníkům, ovšem každý, kdo má nějakou věc v tomto “eráru” dostane trest, někdy i podle toho, kolik věcí v eráru má.

Slovo “erár” původně znamenalo “státní pokladna”, odtud přeneseně znamená “společné věci”.

Indiánský tenis

Na táboře je někdy možné hrát indiánský tenis kolem stavby uvedené v sekci „Táborové stavby“.

Hra začne tak, že se oba hráči postaví na opačnou stranu od kůlu, jeden z nich vezme do ruky tenisák zavěšený na konci šňůry a pomalým hodem po dlouhým obloukem hodí druhém. Ten svou pálkou odpálí tenisák zpět, a první hráč se nyní opět pokusí tenisák odpálit zpět. Jeden hráč tak vždy pálí po směru hodinových ručiček a druhý proti. Když se hráči nepodaří odpálit tenisák zpět (například proto, že mine), může se stát, že druhý hráč udeří tenisák vícekrát za sebou a dodá mu tak větší rychlost, což je pro něj výhoda.

Hra končí ve chvíli, kdy se tenisák dotkne kůlu poté, co je alespoň třikrát obmotán kolem kůlu. Vyhrává ten hráč, který tenisák odrazil naposledy.

Táborové stavby

Na táboře najdeme většinou následující stavby:

- **Buzerák** (buzerplac, sušák) jsou čtyři dřevěné kůly zabušené do země jakoby do čtverce, mezi kterými je natažena šňůra. Na buzeráku se hlavně suší prádlo. Dříve se místo buzeráku používal “sušák”, který byl rovný místo čtverce. Buzerák má svoje jméno proto, že vedoucí může někomu přikázat, aby dělal kliky uprostřed čtverce, a tak ho “buzerovat”. Od roku 2013 se toto ovšem už nestalo.
- **Brána** je okrasná stavba, která značí vchod do tábora. Většinou je ovšem brána užší než šířka auta, tedy se postaví mimo hlavní vjezd do tábora, aby se do tábora dostalo auto. Některé tábory byla brána komplexní konstrukce, např. i s ochozem a věží.

- **Indiánský tenis** je asi čtyři metry vysoký kůl zaražený do země, z nějž visí šňůra, na jejímž konci je tenisák. U kůlu jsou položeny dvě dřevěné pálky. Účastníci tábora mohou ve svém volném čase přijít a tenis si zahrát. Pravidla indiánského tenisu jsou v jiné sekci.
- **Kuchyně** je stavba, ve které se připravuje jídlo, jí jídlo a hraje společenské hry. Když je člověk daleko od kuchyně, tak za „kuchyni“ označuje celou stavbu. Když je člověk uvnitř této stavby, tak za „kuchyni“ označuje jen prostor určený pro kuchaře a službu. Do tohoto prostoru smí vstupovat jen vedoucí a služba, pro ostatní je „tabu“.
- **Náměstíčko** je celý prostor mezi stany. Pokud stany netvoří uzavřený kruh, tak je druhý konec náměstíčka pomyslný. Náměstíčko je určitým způsobem posvátné: dáváme si záležet, aby bylo čistší než ostatní části tábora, a tradičně se po náměstíčku nesmělo běhat ani se na něm nesmělo klikovat, byť oba tyto zákazy se postupně rozvolňují.
- **Vlajkoviště** je malá konstrukce většinou připevněná ke stožáru, do které se umísťují oddílová a družinová vlajky během ranního slavnostního nástupu. Občas jako „vlajkoviště“ tak označujeme lilii vyobrazenou z přírodního materiálu, která leží pod stožárem. Lilie je většinou ze šišek, mechu nebo kamení. Její velikost se různí, její střed je stožár. Lilie vždy směřuje na sever. Do tohoto vlajkoviště po postavení smí vstoupit jen vlajková četa během nástupu.
- **Táborový kruh** je dvojitý kruh kamení okolo sestoupeného ohniště. Mezi oběma kruhy z kamenů je prostor asi 30 centimetrů (asi na jednoho člověka), který může být vyplněn mechem. Ohniště je sestoupeno asi 10 centimetrů pod úroveň země. Celý táborový kruh má asi dva metry průměru. Sever, jih, východ a západ jsou v táborovém kruhu vyznačeny kvůli slavnostnímu zapalování ohně, většinou kameny, a někdy také jiným podložím (šišky místo mechu apod.)
- **Nástěnka** je konstrukce, na kterou se věší papíry. Nástěnka tradičně bývala ze dřeva (a papíry se na ni připevňovaly připínáčky). Kolem roku 2014 jsme začali přecházet na nástěnku z provázků (na kterou se papíry připevňují kolíčky). Na nástěnce jsou vyvěšeny *povinnost noční hlídky, povinnosti služby, táborový řád, denní řád, denní rozkaz*, a aktuální rozpis nočních hlídek. Dříve na ní bylo vyvěšeno také bodování jednotlivců, bodování stanů a bodování družin. Tyto papíry jsou ovšem dnes častěji na druhé, „herní“ nástěnce blízko kuchyně.
- **Zdravotka** je stan, ve kterém jsou uloženy lékárníčky. Když někdo utrpí úraz, najde zakouslé klíště, bodne ho včela nebo má příznaky nemoci, zdravotník ho ošetřuje na zdravotce.
- **Nářadák** je stan, ve kterém je uloženo nářadí. Další stany, ve kterých je uloženo vybavení (např. sportovní náčiní nebo rekvizity pro etapovou hru) nemají ustálené názvy.
- **Zásobák** je stan, ve kterém je uloženo jídlo, které není třeba držet ve zvláštním chladu. Takové jídlo ukládáme do **sklípku**. Sklípek je většinou bedna vložená do vykopané díry v zemi.
- **Odpadovka** je jáma, do které vyhazujeme organický odpad. Po každém jídle účastníci tábora do odpadovky vyhazují zbytky od jídla, které nedojedli. Kuchař a služba do odpadovky vyhazují zbytky jídla z kuchyně. Do odpadovky nikdy nevyhazujeme plast.
- **Vsakovačka** je jáma, do které vylíváme špinavou vodu. Vodu, ve které plavou kusy hmoty, například polívku, většinou vylíváme do odpadovky. Tradičně byla vsakovačka překrytá dřevěnou mřížkou (z klacků sbitých dohromady hřebíky nebo svázaných provázkem). Kolem roku 2012 jsme ovšem dřevěnou mřížku opustili a necháváme vsakovačku nekrytou.
- **Latrína** je polní záchod: vykopaná podlouhlá jáma, nad kterou je vystavěná dřevěná konstrukce. Latrína je určena ke kadění: člověk si sedne nad jeden z otvorů v konstrukci, vykadí se, pak použitý toaletní papír hodí také do jámy a nakonec použije polní lopatku, aby zaházal výkal i papír hlínou. Latrína bývá obehnána plachtou, aby na ní bylo soukromí. Latrína

má většinou alespoň dvě místa na sezení. Od roku 2014 dále, pokud je tábor společný s Lyrou, tak se obvykle staví latríny dvě, oddělené podle pohlaví.

- **Čůrykolík** je kůl zaražený do země, u kterého je povoleno čůrat ve stoje. Čůrykolíky jsou většinou postaveny asi dvacet metrů od tábora. Většina táborů má dva až tři kolíky.